АДНЫ КОНКУРС ПРАСПАЛІ, А ДРУГІЯ ПРЭМІЮ АТРЫМАЛІ.

Конкурс на лепшы мясцком працасьветы на распаўсюджваньню газэты, «Савецкая Беларусь» адбыўся.

І вось калі паглядзім на яго вынікі, то ўбачым, што з усіх мясцкомаў (100 з гакам) прыслалі падпіску наконкурс толькі 26 мясцкомаў. Прычым толькі адзін Самахвалавіцкі мясцком сабраў 500 экзэмпляраў-месяцаў, астатнія менш (да аднаго падпісчыка).

Кідаецца, між іншым, у вочы «актыўная праца" ў гэтым напрамку менскіх мясцкомаў і групкомаў.

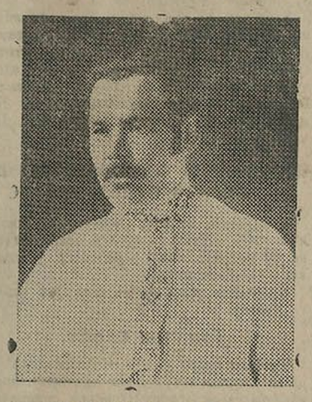

ТАВ. ЛАМАКА ПЛАТОН
лепшы ўпаўнаважаны па збору падпіскі на „Савецкую Беларусь".

Вось яна (праца) — мясцком Белдзяржунівэрсытэту, пры 539 членах саюзу сабраў толькі 46 экзэмпл.-месяцаў, МК Інбелкульту пры 124 чал. саюзу 42 экз., МК 2 школы пры 206 чал.—7, групком № 1 пры 250 чал—27, астатнія М-комы і групкомы не далі нічога.

Адзін толькі МК Заходніх чыгунак даў 187 экзэмпл.

Такі-ж самы сумны малюнак назіраецца і ў райёнах і округовых гарадох.

Чым-жа тлумачыцца такі «посьпех"?

Перш за ўсё тым, што нашы «прафкіраўнікі" спалі і нічога не рабілі (у гэтым напрамку).

Для яснасьці некалькі прыкладаў.

Давялося мне ў канцы сакавіка быць на розных справах у райёнах Меншчыны.

Заходжу ў Сьмілавічах у МК працасьветы.

— Ну, як ціўкаеце? Наконт газэт што чуваць, якую прэмію спадзяваецеся атрымаць?

Выяўляецца, што ціўкаюць вельмі слаба, а наконт конкурсу дык і ня ведаюць нічога.

У Чэрвені і Пухавічах прыблізна тое самае.

Але бываюць людзі розныя.—Адны сьпяць так, што іх ніякімі каламі не чадымеш, а другія сьпяць, мусіць, па інэрцыі, калі іх абудзіць, то працаваць, выходзіць, яны могуць.

Так здарылася і з памянёнымі райёнамі.

— Сьмілавіцкі райён, ня гледзячы на тое, што МК, разам з настаўнікамі мястэчка, пастанавілі ўзяцца за працу так, каб аж усё запрашчала і ўсё-ж далі роўным лікам... аднаго падпісчыка.

Чэрвеньскі і Пухавіцкі МК запраўды расшавяліліся і нават атрымалі прэміі.

У другіх округах і райёнах былі таксама супрацоўнікі рэдакцыі і—малюнак аднолькавы.

Мімаволі напрашваецца вывад, што мы прывыклі вынесеныя намі пастановы не праводзіць у жыцьцё. А ў гэтым вінаваты ў першую чаргу нашы нізавыя прафарганізацыі.

Чаму,—зьяўляецца пытаньне,—Самахвалавіцкі МК сабраў найбольшы лік падпішчыкаў, а суседні Узьдзенскі—ні аднаго?

Чаму МК Заходняй чыгункі атрымаў прэмію, а чыгункі МБВ ня даў ніводнага экзэмпляра?

Бязумоўна таму, што адны гэтаю справаю цікавіліся, а другія наадварот.

ТАВ. ЛАБУС ПЁТРА
адказны сэкратар лепшага МК працасьветы (Самахвалавіцкага) па збору падпіскі на «Савецкую Беларусь».

Апраўдацца адносінамі мас нельга, бо маса ўсюды прыблізна аднолькавая—розьніцы няма паміж асьветнікамі чыгункі МБВ і Заходняй, таксама, як няма розьніцы паміж асьветнікамі Самахвалавіцкага і Узьдзенскага райёнаў.

Далей, рэдакцыя і да сёнешняга дню ня мае поўных вестак аб ліку падпісчыкаў сярод асьветнікаў, а для рэдакцыі мець гэтыя весткі неабходна, бо газэта ў апошнія гады ідзе насустрач асьветніку і імкнецца даць патрэбны яму матар'ял.

Для высьвятленьня ліку падпісчыкаў—асьветнікаў рэдакцыя 15 лютага разаслала ўсім МК працасьветы невялічкія анкеты з некалькімі запытаньнямі аб ліку працаўнікоў і ліку сярод іх падпісчыкаў на «С. Б.» Прайшло ўжо каля трох месяцаў, а адказ атрыман толькі ад 8 МК і то адзін з іх піша—**вестак няма.** Праўда, весткі гэтыя запраўды скора не зьбяруць, **але сабраць іх неабходна, а сабраўшы—прысылаць у рэдакцыю.**

Аб гэтым яшчэ раз напамінаецца ўсім МК.

І тады рэдакцыя зможа яшчэ больш аддаць месца і ўвагі асьветніцкаму жыцьцю.

Цяпер рэдакцыя разам з ЦП працасьветы паставілі перад сабой задачу—дадатак **«Працаўнік Асьветы»** ня менш аднаго разу ў тыдзень.

Слова і актыўнасьць за самімі асьветнікамі.

Неабходна дабіцца максымальнага ліку падпісчыкаў сярод асьветнікаў.

Гэтым будзе выканана адна з бліжэйшых і агульных нашых задач. Але побач з ёю стаіць другая ня менш важная задача—узаемная сувязь асьветнікаў з газэтамі. Яна (сувязь) павінна складацца—з аднаго боку трэба каб асьветніві пісалі ў газэту аб усіх бакох свайго жыцьця, што да гэтага часу назіралася слаба.

З другога боку, лічу вельмі карысным самой рэдакцыі трымаць жывую сувязь з асьветніцкімі масамі, шляхам выездаў на месцы, што часткова рэдакцыя і робіць.

Калі гэтыя дзьве задачы будуць поўнасьцю выкананы, тады асьветнікі Беларусі змогуць пачаць выдаваць свой самастойны друкаваны орган. **Камлюк.**

ТРАМВАЙ ЦІ АУТАБУС?

Ня гледзячы на тое, што пытаньне аб неабходнасьці пабудовы трамваю ў Менску абмяркоўвалася пры перавыбарах саветаў, на сотнях сходаў рабочых, на якіх аднагалосна было пастаноўлена сёлета распачаць пабудову трамваю, нельга ня вітаць узьняты па гэтаму пытаньню абмен думкамі.

Трамвай будзе каштаваць міліёны; таму раней чымся, распачаць яго пабудову, неабходна добра разглядзець усе меркаваньні за і проці яго пабудовы.

Прыходзіцца толькі пашкадаваць аб тым, што тыя, што выказваюцца проці пабудовы трамваю, не даюць амаль ніякіх эканамічных падстаў да сваіх довадаў, што арганізацыя аўтабуснага руху ва ўсіх адносінах больш выгадная. Між тым эканамічнае пытаньне зьяўляецца рашаючым у выбары відаў гарадзкога транспарту. Так, напрыклад: т. Макрыцкі (гл. „Сав. Беларусь" № 84 ад 8-IV) падаў цэлы шэраг меркаваньняў проці трамваю, але нічога, што давяло-б эканамічную нявыгоднасьць трамваю і станоўчы бок аўтабусаў.

Падрахункі „на вока".

Разьмер першапачатковых выдаткаў, якія граюць не малую ролю ў вырашэньні пытаньня аб тым, што будаваць трамвайны ці аўтабусны рух, таксама аўтарамі не падлічан. Так, напрыклад: прадстаўнік «ОМЕС'а» лічыць, што першапачатковыя выдаткі на пабудову трамваю будуць у 8-10 разоў («Савецкая Беларусь» № 84) (разьлічана дакладна да 200 проц.) больш за выдаткі на арганізацыю аўтабуснага руху адпаведнай магутнасьці.

Інжынэр Макрыцкі (на той-жа старонцы, той-жа газэты) лічыць, што трамвай будзе каштаваць толькі ў 5 разоў больш. Такія хістаньні ў падрахунках (на 500 проц.) магчымы толькі таму, што і той і другі падрахункі зроблены «на вока».

Ня менш важным зьяўляецца пытаньне аб сабекошце праезду на аўтабусах і трамваі.

Але ў адказ на гэта больш важным зьяўляецца ня толькі эканамічнае, але і сацыяльна-палітычнае пытаньне, ніякімі лічбамі, разрахункамі, выкладкамі не пацьверджана. Зноў зрабілі падрахунак „на вока" і зноў тыя-ж вынікі: начальнік «ОМЕС'а» лічыць, што праезд на аўтабусах хоць і нязначна, але будзе даражэй каштаваць, чымся на трамваі. А т. Макрыцкі наадварот даводзіць, што праезд на аўтабусах будзе каштаваць таньней, чымся на трамваі.

На колькі даражэй? Наколькі таньней?—невядома. Ніводнай лічбы.

Які транспарт выгаднейшы?

Пытаньне аб тым, які выгляд гарадзкога транспарту (трамвай ці аўтабус) зьяўляецца больш выгадным,—ня новае.

Шпаркае разьвіцьцё аўтабуснага руху ў Заходняй Эўропе даўно паставіла яго ў парадак дню; даўно як у Заходняй Эўропе, так і ў нас па гэтым пытаньні вядзецца ў спэцыяльным друку дыскусія і ў сучасны момант у выніку абмену думкамі, можна, бадай, лічыць прынятай усімі наступную ўстаноўку пры вырашэньні гэтага пытаньня.

Няма падстаў гаварыць аб поўнай замене трамваю аўтабусамі. «Аўтабус не зьяўляецца канкурэнтам трамваю, але абодвы гэтыя выгляды транспарту дапаўняюць адзін другога, разам здавальняючы патрэбы гарадзкога насельніцтва»,—піша адна нямецкая часопісь.

Галоўны дырэктар Бэрлінскага Аўтабуснага Акцыянэрнага Таварыства ў гутарцы са мною выказаў тую-ж думку.

Пасажырскі рух у Менску.

Пытаньне аб тым, што патрэбна Менску, трамвай ці аўтабусны рух, павінна быць вырашана ў **залежнасьці ад таго, колькі пасажыраў павінна і можа быць перавезена ў Менску ў бліжэйшыя гады.**

Якая-ж колькасьць пасажыраў можа быць перавезена ў Менску? Як яе вызначыць? Начальнік «ОМЕС'а» вызначае колькасьць пасажыраў даволі проста. Ён лічыць, што лік пасажыраў, перавезеных конкаю і старымі аўтабусамі і ёсьць тая колькасьць перавозак, якая можа быць у Менску. Але гэта яўна памылковы разьлік. І сапраўды, калі палічыць магчымую колькасьць пасажыраў роўнай ліку перавезеных конкаю і старымі аўтабусамі—дык выходзіць, што конка і старыя аўтабусы задавальнялі патрэбнасьць насельніцтва ў сродках руху.

На што тады ставіць пытаньне аб новых (будзь то аўтабусы) сродках зносін, калі старыя ў стане абслужыць гарадзкі рух? Пытаньне таму-ж і пастаўлена, што існуючыя транспартныя сродкі не здавальняюць патрэб насельніцтва ў сродках руху.

Сярэдняя колькасьць паездак, прыпадаючых на душу насельніцтва ў год у г. Менску, раўняецца 18,5, у той жа час водлуг даных Прац Сталага Бюро Усесаюзных трамвайных зьездаў*) —лік паездак на жыхара ў году 38 гарадох Саюзу, маючых трамвайны рух, складаў у 1926 г.—145. Водлуг тых-жа матар'ялаў**) лік паездак на жыхара ў год па 20 трамвайных прадпрыёмствах Саюзу (выключаючы Маскву і Ленінград) складаў у 1925-26 г.—98. З тых-жа даных відаць, што, напр., у Віцебску лік паездак на жыхара ў год складае 37; у Смаленску—38.

На разьмерах тэрыторыі гораду і колькасьці насельніцтва—Менск значна перавышае Віцебск ці Смаленск. Ня гледзячы на тое, і ў Віцебску і ў Смаленску пры вызначнай даўжыні трамвайных шляхоў (Віцебск 5 клм., у Смаленску 8,28) пасажыраў перавезена больш, чымся ў Менску.

Зразумела, адзіная прычына, гэта адсутнасьць у горадзе надзейнага, выгоднага і таннага сродку масавага перасоўваньня, а не насычанасьць гораду сродкамі перасоўваньня.

Той факт, што ўвядзеньне аўтабусаў у Менску зусім ня зьменшыла ліку пасажыраў на концы, яшчэ раз пацьвярджае зроблены намі вывад. Аб тым-жа гаворыць вялікі пешы рух па вуліцах цэнтральнае частцы гораду ў рабочыя гадзіны.

Якія разьлікі мы пакладаем у аснову для вызначэньня ліку пасажыраў на бліжэйшае пяцігодзьдзе?

Да вайны дзейнічаючым трамвайным прадпрыёмствам лік паездак у год на жыхара раўняўся 107; у 1923 г. па 20 дзейнічаючых тады прадпрыёмствах—66; у 1926 г. па 38 дзейнічаючых прадпрыёмствах—145.

Як відаць з пададзеных лічбаў за 3 гады (з 1923-1926 г.) лік паездак на жыхара павялічыўся, больш чымся ў два разы.

Да 1933 году лік паездак на жыхара, бязумоўна, павялічыцца.

Калі згадзіцца з пададзеным разьлікам, дык да канца пяцігодзьдзя лік пасажыраў у Менску, улічваючы прырост насельніцтва будзе ня менш 9.500.000.

Кошт праезду на трамваі і аўтабусу.

Ці зьяўляецца 9.500.000 пасажыраў у год патрэбнай лічбай, каб эканамічна апраўдаць пабудову трамваю? Ці апраўдаюць сябе капітальныя выдаткі на пабудову трамваю пры гэткай колькасьці пасажыраў?

Па эскізнаму праэкту Менскага трамваю, распрацаванаму Дзяржаўным Электрычным Трэстам у Маскве, сабекошт вагона-кілёмэтру (38 мясцовага вагуно) складзе 50,7 кап.

У той-жа час па вытворчай праграме, складзенай Менскім Аўтакіраўніцтвам на 1927-28 год, сабекошт машына-кілёмэтраў (25-месцавай машыны) складае 62,9 кап.

Калі лічыць тарыфную станцыю ў 3 кілём., дык сабекошт яе на трамваі будзе 9 кап., а на аўтабусах—14 кап.

Гэта азначае, што на трамваі праезд з любога канца гораду ў цэнтр каштуе на 5 кап. таньней.

Грунтуючыся на гэтых данных, на пастаўленае пытаньне аб тым, ці апраўдае рух у Менску буйныя затраты на трамвай, мы адказваем:

Калі 9.500.000 пасажыраў пры тарыфе на 1 ст. у 9 кап. пакрываюць эксплёатацыйныя выдаткі, амортызацыю, процанты на капітал і дае патаненьне праезду, у параўнаньні з аўтабусамі на 30-35 проц., дык гэта азначае, што пабудова трамваю эканамічна сябе апраўдае; гэта азначае, што вялікія першапачатковыя выдаткі на трамвай, чымся на арганізацыю аўтабуснага руху, даюць дадатковы эканамічны эфэкт у відзе патаненьня сабекошту праезду.

Але калі пытаньне сабекошту прадукцыі заўсёды грае вялікую ролю пры разгляданьні і выбары розных праэктаў, дык у пытаньнях выбару выгляду гарадзкога транспарту яно мае выключнае значэньне: пытаньне тарыфаў на гарадзкіх сродках руху мае апроч эканамічнага і сацыяльна-палітычнае значэньне.

Гораду патрэбны ня толькі шпаркі і даходны спосаб руху, але і танны, бо толькі тады ён будзе масавым.

Якое значэньне для шырокіх мас працоўных мас пытаньне кошту праезду—гавораць наступныя факты.

Недаходны, дапатопны спосаб руху—конка з посьпехам канкурыравала ня толькі са старымі аўтабусамі, але і з новымі. Конка была нагружана, ня гледзячы на зімовы час, а новыя аўтабусы мелі слабую нагрузку—выключна таму, што праезд на концы каштаваў таньней.

Улічваючы гэта, на наш погляд найбольш важныя для нас абставіны мы аддаём перавагу больш таннаму сродку перасоўваньня—трамваю.

Мы тут паспрабавалі, наколькі гэта магчыма ў газэтным артыкуле, даказаць перавагі трамваю перад аўтабусамі ў асноўных пытаньнях.

На цэлы шэраг іншых пярэчаньняў (і між іншым на артыкул т. Б. у «Зьвязьдзе» ад 5-IV) на параўнаньні першапачатковых выдаткаў мы спынімся ў другім артыкуле.

М. РАБІНОВІЧ.

*) Масква, 1927 г. Выпуск № 7, № 10, табліца № 3.

**) Масква, 1927 г. Выпуск № 7, № 12, табліца № 4.

Дзецям Заходняй Беларусі

У памяць сьвята 1-га мая ЦК Беларускага Крыжу вызначыў 10 стыпэндый па 15 руб. кожная бяднейшым дзецям-вучням рабочых і сялян Заходняй Апроч гэтага, у гонар гэтага сьвята Чырвоны Кр сылае дзецям Заходняй Беларусі падарунак—партыю літаратуры.

БАРЫСАЎСКІЯ „КААПЭРАТАРЫ"

(3-ці дзень працэсу).

У каапэрацыю—фактуры, тавары—прыватнікам.

Вядзецца далейшы допыт падсудных. Загадчык крамы № 1 Прыгароднай спажывецкай каапэрацыі Грыбоўскі спачатку стрымліваецца, а пасьля заяўляе, што далей ісьці няма куды—трэба адкрыць праўду пралетарскаму суду. Ён палкам прызнае сябе вінаватым у сувязі з прыватнікамі. Ён кажа, што Файнберг і Пекелер ня толькі атрымалі мануфактуры на 550 руб. адразу, а і жонкі іх таксама заходзілі ў крамы і як пайшчыкі патрабавалі мануфактуру, падымаючы гвалт. Ды чаму ім было не падымаць гвалт, калі прыказчык Лібэрман аддаваў ім лепшую мануфактуру, а калі ён не згаджаўся на гэта, дык член праўленьня Асіноўскі пісаў пісулькі наступнага зьместу: «Грошы атрыманы—выдаць без затрымкі мануфактуру". Цяжка было супярэчыць Асіноўскаму, бо ён і Шышла скакалі пад музыку Лібэрмана, і калі было пастаўлена пытаньне аб зьняцьці Лібэрмана з пасады за злоўжываньні, Асіноўскі сказаў, што Лібэрман спэц і няхай працуе. Хутка Лібэрман стаў атрымліваць павялічаную пэнсію. А потым дайшло да таго, што ў краму паступалі фактуры, а тавары—касьцюмныя і сукно—накіроўваліся ў прыватную майстэрню песьня Лібэрмана Фішкінда.

Калі прыватнікі зьнюхалі такую базу, дык пачалі проста ўнасіць авансы на мануфактуру. У выніку ўсяго гэтага пайшчыкі-сяляне перасталі заходзіць у каапэратыўныя крамы.

Агент па загатоўцы пушніны і грыбоў.

Ліпкінд, малады хлапец, быў агентам па загатоўках. У сваіх паказаньнях суду ён імкнецца даказаць, што мэта яго была выканаць плян загатоўкі экспортнага тавару. Прыватны гандляр Зэлькінд прапанаваў яму купіць скур і грыбы на 700 руб., але патрабаваў, як кампэнсацыю, 2 мяшкі яшанічнай мукі. Калі ён аб гэтым сказаў Асіноўскаму, апошні даў загад у краму тэрмінова выдаць муку Зэлькінду праз знаёмага Бенэнсона.

Ліпкінд не прызнае сябе вінаватым. Ён заяўляе суду, „што яго хата з краю", і ён нічога ня ведае.

З хворай галавы на здаровую.

Далей капытваюцца загадчыкі крам ПРК Гінзбург, Нагаржэльскі, Гурары і Ляндрэс.

— Мы працуем даўно,—як адзін заявілі загадчыкі; дырэктывы партыі і ўлады, як будаваць каапэрацыю і абараняць інтарэсы працоўных і задавальняць іх патрэбы, ведалі. Але старшыня праўленьня ЦРК Хазан не гаспадар свайму слову.

Спачатку забараніў прадаваць муку ватным гандлярам, а пасьля, калісьці крамы вагон гнілых селядцоў, якіх ні не хацелі купляць, Хазан загадаў селядцы, прадаючы муку г ным гандлярам з нагрузк

З паказаньняў Асіноўск па, што цэны на тавары спажывецкай каапэрацыі бы копаўскіх на 4 процанты.

Школьнае будаўніцтв

(6-я ўсебеларуская нарада па ўсеагульным нав

Зачынілася 6 усебеларуская нарада па ўсеагульным навучаньні, якая адбывалася гэтымі днямі. Нарада падагуліла вынікі таго, што зроблена ў галіне ўсеагульнага навучаньня ў 1927-28 годзе. Нарада сьцьвердзіла, што плян усеагульнага навучаньня на 1927-28 г. у сэнсе адчыненьня новых школьных камплектаў выканан поўнасьцю.—Адчынены 592 новыя школьныя камплекты. З гэтай колькасьці на горад прыпадае 35 камплектаў, а рэшта—557 камплектаў, ці 94 проц., прыпадае на вёску.

У ліку новых камплектаў адчынена 30 яўрэйскіх, 16 польскіх, 10 расейскіх, 2 латыскія, 1 літоўскі і 2 украінскія. На абсталяваньне кожнага новага камплекту было адпушчана 250-300 руб.

Разам з колькасным пашырэньнем школьнай сеткі нарада падкрэсьліла і якаснае палепшаньне працы школ. Ва ўсіх округах, дзякуючы належнай кампаніі, пачатак навучальнага году быў амаль што нармальны: да 1 кастрычніка ў школы паступіла 40-60 проц. Ня было сёлета перашкоды і ў дастаўцы падручнікаў. Апалам школы былі забясьпечаны больш менш здавальняюча.

Асаблівасьцю бягучага навучальнага году была дапамога дзецям беднаты, на што былі адпушчаны некаторыя сумы па мясцовым бюджэце.

Настаўнікамі ўсе школы былі забясьпечаны поўнасьцю, і настаўніцкіх вакансій сёлета ня было. Праца настаўніка таксама некалькі палепшылася ў сэнсе нагрузкі: у мінулым годзе на аднаго настаўніка прыпадала ў сярэднім 48,3 вучня, а сёлета—46 вучняў.

Справа са школьным будаўніцтвам сёлета стаіць яшчэ ня вельмі здавальняюча. Так, па пляну патрэбна было адпусьціць (бяз Гомельшчыны) на школьнае будаўніцт руб., а адпушчана прычым і гэтыя позна, з прычыны ч пляны сёлета ня могуць выкананы. Замест 473 якія павінны будавацца і намечана для пабудовы т камплекты. Праўда, сёлета ца значнае паступленьне школьнае будаўніцтва ад са даньня.

Нарада разгледзіла вынікі перапра кі пляну ўсеагульнага навучаны сувязі з дэмаграфічным і школьн перапісам. Да 1934-35 навучальн году ў БССР павінна быць адчын яшчэ 6247 новых школьных камп таў. Такім чынам, агульны лік школьных камплектаў на працягу наступных 7 гадоў павялічыцца з 9163 камплектаў да 15.386, а лік вучняў у першым канцэнтры працоўнай школы павялічыцца з 421.000 да 615.700 вучняў.

Плянам прадбачыцца паступовае зьмяншэньне нагрузкі настаўніка з 46 вучняў на камплект да 40 чал.

На ажыцьцяўленьне пляну ўсеагульнага навучаньня патрэбны значныя сродкі: у 1928-29 годзе патрэбна будзе 12 млн. 370 тысяч руб., у 1929-30 г.—15 млн. 190 тысяч рублёў, у 1932-33 г.—24 млн. 700 тысяч руб.

Плян прадбачыць паступовае павялічэньне пэнсіі настаўнікам, 5-гадовыя прыбаўкі і некаторае якаснае палепшаньне школ шляхам павялічэньня выдаткаў на навучальную і гаспадарчую часткі. Нарада аддала шмат увагі ўвядзеньню абавязковага навучаньня.

Адносна арганізацыі дапамогі дзецям беднаты нарада лічыць, што месцавыя і сельскія саветы павінны вызначаць сродкі для арганізацыі гэтай дапамогі.

М. А-скі.

ПРАЗ ГАЗЭТУ ДА КНІГІ.

Папярэднікам кнігі зьяўляецца газэта. Гэтае палажэньне ёсьць аксіома і асабліва тады, калі мы бярэм пад увагу масавага чытача-рабочага ці селяніна. Газэта патрабуе меншай падрыхтоўкі і меншага напружаньня для чытаньня, чымся кніжка. Яна гаворыць не аб адным пытаньні, а ўзьнімае цэлы шэраг іх.

Дзьве гэтыя прычыны і вызначаюць тое палажэньне, што наш масавы чытач раней, чым аўладаць кніжкай, становіцца чытачом газэты, і толькі пасьля—чытачом кніжкі.

Газэта штодня дае сьвежы матар'ял. Але будучы шырокай па ахопу, газэта ня можа быць глыбокай па распрацоўцы тэй ці іншай тэмы. Станоўчае ў газэце—рознастайнасьць і шырыня, сугучнасьць кожнаму дню.

Кніга ахапляе менш пытаньняў. У сваёй большасьці яна бярэ адну тэму, але затое ў кніжцы кожная тэма распрацоўваецца больш грунтоўна і глыбока. Тыя пытаньні, якія газэта толькі закранае, каб зацікавіць чытача, у кніжцы атрымліваюць шырокае і глыбокае асьвятленьне. Чытач газэты, стала зацікавіўшыся якой-небудзь тэмай, зьвяртаецца да кніжкі.

Асноўная маса чытачоў—рабочыя і сяляне—больш за ўсё чытаюць газэту.

Адгэтуль перад газэтай заўжды стаіць адна з асноўных задач—**выклікаць у свайго чытача зацікаўленасьць да кніжкі.**

Вызначаны абавязак набывае асаблівую значнасьць у працы сялянскіх газэт. Селянін у масе сваёй не прызвычаіўся яшчэ карыстацца кніжкай. Толькі пасьля рэвалюцыі да яго дайшла газэта. Зараз тыя посьпехі, якія мы маем у справе распаўсюджваньня сялянскіх газэт, рашуча напамінаюць нам аб выпаўненьні важнага абавязку—дапамагчы чытачу-селяніну праз газэту аўладаць кніжкай.

Рэч відомая, гэты абавязак ня можа быць усведзен на адны сялянскія газэты. Значную ролю ў гэтай справе павінны адыграць і тыя палітасьветныя ўстановы, якія ёсьць на вёсцы. Назіраючы за чытачом газэты ў хаце-чытальні, бібліятэцы, ці за звычайным падпісчыкам газэты, выяўляючы інтарэс яго да поўных пытаньняў—працаўнікі палітасьветных устаноў павінны раіць селяніну кніжку, у якой ён зможа знайсьці больш падрабязныя адказы, чым у газэце. Гэту працу ў нас на вёсцы з посьпехам змаглі-б рабіць і лістаносцы. Але недахоп культурнасьці ставіць вялікія кадры лістаносцаў у баку ад гэтае працы. Ды й слабая кваліфікацыя вясковых палітасьветных працаўнікоў таксама не дае магчымасьці дабіцца нележных посьпехаў. **За сялянскімі газэтамі пакуль што застаецца рашаючая роля ў гэтай справе.** Іх праца ў галіне пашырэньня сярод сялян кніжкі, у першую чаргу папулярнай, павінна падштурхваць і вясковых працаўнікоў. Калі палітасьветны працаўнік, ці вясковы настаўнік ня можа часамі, параіць селяніну патрэбную кніжку ці ня мае часу разабрацца, якую кніжку варта параіць, то сялянская газэта павінна даць гэтыя весткі ня толькі непасрэдна селяніну, але і тым працаўнікам вёскі, на абавязку якіх ляжыць пашырэньне культуры ў сялянскіх гушчах. Для гэтага ў газэты ёсьць спрыяючыя ўмовы і значная перавага перад вясковымі працаўнікамі. Рэдакцыі газэт знаходзяцца ў культурных цэнтрах, яны маюць магчымасьць першымі бачыць усю сьвежую літаратуру, якая можа быць выкарыстана на вёсцы. Газэты забясьпечаны кваліфікаванымі працаўнікамі, якія могуць заўжды зрабіць належную ацэнку патрэбнае селяніну кніжкі.

Справа па заахвочваньню чытача да кніжкі павінна ісьці па двух кірунках. Першы—гэта **пастаўленыя належным чынам аддзелы бібліаграфіі.** Другі шлях — праводзячы кампанію падпіскі на газэту, вербаваць падпісчыкаў на платны ладатак—кніжку па сельскай гаспадарцы ці па іншай галіне.

Наконт бібліаграфічных аддзелаў у нашых сялянскіх газэтах мы павінны проста сказаць, што іх няма. З пяці сялянскіх газэт „Беларуская Вёска", „Камуніст", Камуністычны Шлях", „Чырвоная Полаччына", „Магілеўскі Селянін"—ні адна ня мае сталага бібліаграфічнага аддзелу. Эпізадычна ў «Чырвоным Сейбіце» зьмяшчаюцца водгукі на тыя альбо іншыя кніжкі. Але гэтыя водгукі не заўсёды бываюць абгрунтаванымі. Мы з вялікім здавальненьнем казалі-б пра бібліаграфічныя аддзелы, калі-б яны хоць і ня зусім добра арганізаваныя, але былі. Уся бяда ў тым, што і дрэнных бібліаграфічных аддзелаў у сялянскіх газэтах няма.

Гэту вялікую хібу нашых сялянскіх газэт мы павінны ня толькі заўважыць, але і зьнішчыць. Талковыя рэцэнзіі на кніжкі, патрэбныя вёсцы, ня толькі селяніну дапамогуць набыць патрэбную яму літаратуру, але і будуць карысным паказальнікам палітасьветработніку і настаўніку на вёсцы. Пытаньне бібліаграфіі сялянскай літаратуры набыло першараднае значэньне—ад яго нельга адмахнуцца, ім патрэбна заняцца ўсур'ёз і надоўга.

Прасоўваньне кніжкі ў вёску, шляхам вярбоўкі платных падпісчыкаў на яе адначасова з газэтай у нас праводзіцца. Для таго, каб судзіць аб посьпехах і недахопах гэтай працы, неабходна мець лічбы, якія характарызавалі-б, як ідзе справа. У нас няма пад рукамі гэтых лічбаў па ўсіх сялянскіх газэтах Беларусі. У даным выпадку мы можам карыстацца толькі лічбамі, якія характарызуюць працу „Беларускай Вёскі". Але дзеля таго, што памянёная газэта зьяўляецца старэйшай сялянскай газэтай на Беларусі і для таго-ж цэнтральнай і найбольш распаўсюджанай, лічбы гэтыя, трэба думаць, будуць найбольш паказальнымі і ў значнай меры характэрнымі.

За 1927 год кантора „Беларускай Вёскі" разаслала падпісчыкам газэты, якія адначасова падпісаліся і на кніжку па сельскай гаспадарцы коштам у 10 кап.—8425 экзэмпляраў кніжак.

У сярэднім на месяц па платнай падпісцы дасылалася ў 1927 годзе 702 кніжкі па сельскай гаспадарцы. За 5 месяцаў 1928 году (студзень—травень) толькі ў красавіку—маі лічба ўзрастае да 280 экзэмпляраў. Такое зьніжэньне прымушае нас задумацца. Няўжо наша вёска поўнасьцю ўжо забясьпечана сельска-гаспадарчай літаратурай? На справе гэта ня так. З кожным годам мы бачым у вёсцы ўсё большы попыт на кніжку. Праца гандлёвага апарату выдавецтваў не знаходзіцца яшчэ на такой вышыні, каб яны маглі запатрабаваньні гэтай масы, узмацніць існуючае імкненьне да кн кі—адна з асноўных прадпасылак п цыйнай работы і пасьпяхоўнага ву на чытача-селяніна.

1927 г.	Тыраж газэты.	Колькасьць кніжак.	1928 г.	Тыраж газэты.	Колькасьць кніжак.
Студзень	10.870	743	Студзень	13.417	200
Люты	12.900	740	Люты	16 893	200
Сакавік	15.100	745	Сакавік	23.083	220
Красавік	14.900	685	Красавік	35.045	280
Май	12.400	615	Май	39.000	280

У той час, калі тыраж газэты расьце і ў маі 1928 году дасягае 39.000 экзэмпляраў, колькасьць падпісчыкаў на кніжкі па сельскай гаспадарцы значна падае. Прычым, чым большы тыраж газэты, тым меней падпісчыкаў на сельска-гаспадарчую літаратуру. Калі ў студзені 1927 году было 743 падпісчыкі, то ў студзені 1928 году—толькі 200, і

Лічбы і факты, дадзеныя в абавязваюць нас зрабіць ходныя вывады:

1) Трэба грунтоўна зьмяніць сі му складаньня выдавецкіх пл асабліва ў адносінах літаратуры, прызначаецца для вёскі. Пляны вінны ахапляць усе рознастайн трабаваньні нанова будуемай яны павінны дапамагаць задава ню таго імкненьня да культур ахоплена сялянская маса. Пры цяўленьні пляну трэба заўсёды на ўвазе неабходнасьць дабіцц больш каштоўнага зьместу кніжкі, якая ідзе на вёску. Сял за мінулае 10-цігодзьдзе дос расла, каб не зьвяртаць увагі на макулатуру, якую выдавецтвы вельмі часта стараюцца збыць.

2) Сялянскія газэты павінны ўсьвядоміць і грунтоўна заняцца пытаньнем апанаваньня кніжкі сваім чытачом—селянінам. Аддзелы бібліаграфіі павінны быць утвораны ва ўсіх сялянскіх газэтах Савецкай Беларусі. Ніводная кніжка, што выдадзена для вёскі, не павінна мінуць вока газэты, яна павінна атрымаць яе належную ацэнку і ў выпадку вартасьці—самую шырокую папулярызацыю.

3) Практыку распаўсюджаньня кніжкі сярод чытачоў газэт, шляхам правядзеньня падпіскі на кнігі адначасна з газэтай, ня толькі трэба прадоўжыць, але і значна пашырыць. Больш васьмі тысяч кніжак, што распаўсюджаны „Бел. Вёскай" летась, паказваюць, што пры некаторай увазе да гэтае справы можна дабіцца нядрэнных вынікаў. Трэба толькі гэту задачу лічыць такой-жа важнай, як і павялічэньне тыражу газэты.

АЛЕСЬ АДАМОВІЧ.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

Аб дапаўненьне Грамадзянскага Кодэксу БССР артыкулам 56-1.

На падставе артыкулу 2 пастановы III сесіі ЦВК БССР 4 скліканьня за 26 ліпеня 1923 году „Аб парадку ўнясэньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі“ (З. З. БССР 1923 г., № 13-14, арт. 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў пастанаўляюць дадаць да Грамадзянскага Кодэксу БССР наступны артыкул:

«56-1. Калі маемасьць, паказаная ў артыкулах 53, 55 і 56, знаходзіцца ў чыімнебудзь уладаньні без канцэсіі альбо іншага законнага дазволу, то яна павінна быць перадана належным дзяржаўным органам».

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвяконў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

3 мая 1928 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА

Эканамічнай Нарады пры Савеце Народных Камісараў БССР

Аб абавязкі для гарадоў і мястэчак мець планы і праэкты плянаваньня.

Для прадказаньня дабрабыту і ўмацаваньня гарадоў і мястэчак і ў мэтах папярэджаньня няправільнага, што выклікае нецэлатаснасьці на ўпарадкаваньне, Эканамічная нарада пры Савеце Народных Камісараў БССР паводле арт. 8 пастановы Цэнтральнага Савету Союзу ССР за 4 студзеня 1928 г. „Аб мерах ліквідацыі палітыцы (Зб. Зак. Союзу ССР 1928 г. № 6, арт. 49), і пастановы СНК БССР за 27 лютага 1928 г. (Зб. Зак. 535) пастанаўляе:

1. Мястэчкі на тэрыторыі ССР мець належным парадкам устаноўленым парадку плянаваньня існуючага разьвіцьця, як часткі; б) праэкты плянаваньня як праэкты перабудоўкі сядзібнай часткі, таксама плянаваньня разьвіцьця і пашырэньня гораду або мястэчка.

2. Вёскі, якія ўзьнікаючыя на тэрыторыі ССР, паселішчы могуць будавацца, як на зацьверджаньні ва ўсім законам парадку праэктаў, якія павінны зьмяшчаць як праэкты першапачатковага разьмяшчэньня вуліц і праездаў, таксама і праэкты далейшага пашырэньня і разьвіцьця данага паселішча.

3. Абавязаць Народны Камісарыят Унутраных Спраў устанавіць на працягу 3-х месяцаў абмежаваныя тэрміны і чарговасьць выкананьня плянаў існуючага разьмяшчэньня і праэктаў плянаваньня гарадоў і мястэчак і свой праэкт унесьці праз Дзяржплян на зацьверджаньне СНК. Памянёныя тэрміны і чарговасьць устанаўляюцца ў адпаведнасьці з дзяржаўным і эканамічным значэньнем і фінансавымі магчымасьцямі гарадоў і мястэчак, таксама і з рэальнымі магчымасьцямі.

Даручыць Дзяржпляну пры разглядзе гэтага праэкту абмеркаваць пытаньне аб фінансаваньні работ на плянаваньні з тым, каб да пачатку наступнага бюджэтнага году магчыма было ўнесьці адпаведныя сумы ў бюджэт.

4. Даручыць Народнаму Камісарыяту Унутраных Спраў распрацаваць правілы аб парадку складаньня, разгляду і зацьверджаньня плянаў існуючага разьмяшчэньня гарадоў і мястэчак і праэктаў плянаваньня, і, па ўзгадненьні з зацікаўленымі ведамствамі, прадставіць у 4-хмесячны тэрмін праз Дзяржплян у Савет Народных Камісараў.

В. аб. Старшыні Эканамічнай Нарады БССР К. Бэнэк.
Нам. Кіраўніка Спраў СНК і ЭН БССР В. Крывіцкі.

17-IУ—1928 г.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о дополнении Гражданского Кодекса БССР статьей 56-1.

На основании статьи 2 постановления III сесии ЦИК БССР 4 созыва от 26 июля 1923 года «О порядке внесения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии» (С. У. БССР 1923 г., № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют дополнить Гражданский Кодекс БССР следующей статьей:

«56-1. Если имущество, указанное в статьях 53, 55 и 56, находится в чьем либо владении без концесии или другого законного разрешения, то оно должно быть передано надлежащим государственным органам».

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

3 мая 1928 года.
г. Минск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Экономического Совещания при Совете Народных Комиссаров БССР

об обязатнности для городов и местечек иметь планы и проэкты планировки.

В целях упорядочения благоустройства и жилищного строительства городов и местечек, а также в целях предупреждения неправильной застройки, что вызывает нецелесообразные расходы на упорядочение, Экономическое Совещание при Совете Народных Комиссаров БССР, согласно ст. 8 постановления ЦИК и СНК Союза ССР от 4-го января 1928 г. „О жилищной политике“ (Соб. Зак. Союза ССР 1928 г., № 6, ст. 49) и постановления СНК БССР от 27 февраля 1928 г. (пр. № 42, п. 535), постановляет:

1. Все города и местечки на территории БССР обязаны иметь надлежащим порядком составленные и в установленном порядке утвержденные: а) планы существующего расположения усадебной части; б) проэкты планировки, содержащие как проэкты перестройки существующей усадебной части, так и проэкты дальнейшего развития и расширения данного города или местечка.

2. Все вновь возникающие на территории БССР городские поселения могут строиться не иначе, как по утверждении в установленном законом порядке проэктов планировки, которые должны содержать, как проэкты первоначального размещения улиц и проездов, так и проэкты дальнейшего расширения и развития данного поселения.

3. Обязать Народный Комиссариат Внутренних Дел установить в течении 3-х месяцев предельные сроки и очередность составления планов существующего размещения и проэктов планировки городов и местечек и свой проэкт внести через Госплан на утверждение СНК. Указанные сроки и очередность устанавливаются в соответствии с государственным и экономическим значением и финансовыми возможностями городов и местечек, а также и с реальными возможностями.

Поручить Госплану при рассмотрении этого проэкта обсудить вопрос о финансировании работ по планировке с тем, чтоб до начала нового бюджетного года можно было внести соотвествующие суммы в бюджет.

4. Поручить Народному Комиссариату Внутренних Дел разработать правила о порядке составления, рассмотрения и утверждений планов существующего расположения городов и местечек и проэктов планировки, и, по согласовании с заинтересованными ведостворами, представить в 4-х месячный срок через Госплан в Совет Народных Комиссаров.

И. об. Председателя Экономического Совещания при СНК БССР К. Бенек.

Зам. Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР В. Кривицкий.

17-IУ-1928 г.

ПЕРАД ЛЯГЕРНЫМ ЗБОРАМ.

Задачы лягернага збору.

(Гутарка з камандзірам № Беларускай дывізіі т. Лакціонавым).

Задача баявой падрыхтоўкі ў мінулым годзе заключалася ў падрыхтоўцы адпаведных часьцей рознага роду войск, як та: пяхоты, кавалерыі, артылерыі і г. д. У галіне тактычнай падрыхтоўкі летась зварачвалі ўвагу на ўзаемадзейнасьці пяхоты з артылерыяй.

Як паказалі манэўры мінулага году, мы ў галіне ўзаемадзейнасьці пяхоты з артылерыяй дабіліся значных вынікаў. Камсклад упаўне ўявіў сабе асноўныя прынцыпы скарыстаньня ўзаемадзейнасьці.

У галіне тактычнай падрыхтоўкі войск мы навучалі нашы часьці ў менш складаных абставінах, чымся мяркуецца сёлета. Задачы тактычна-манэўравай падрыхтоўкі сёлетняга году заключаюцца ў наступным:

Больш і лепш натраніравацца ва ўзаемадзеяньні розных радоў войск у бараньбе з паветранымі сіламі праціўніка, яго бранявымі машынамі, танкамі і г. д. Адпаведна гэтаму пабудавана і наша праграма летняй вучобы, якая дапаможа выпрацаваць: гібкасьць байцоў, ужываць тэхнічныя сродкі бараньбы, уменьне кіраваць боем з боку начскладу. Баі будуць праводзіцца флянговыя, па фарсіраваньні рэк, бой у лесе і г. д.

Задача летняй падрыхтоўкі патрабуе ад начскладу большай работы ў арганізацыі гэтых заняткаў, уменць выбраць і арганізаваць вучэбнае поле і інш.

У галіне стралковай падрыхтоўкі мы ўжо за мінулы год дасягнулі досыць добрых вынікаў. Зараз перад намі стаіць задача правядзеньня баявой стральбы, якая дасьць трэніроўку начскладу і байцам ва ўмовах, якія набліжаны да ваенных абставін. Адначасна мы будзем імкнуцца да палепшаньня якасьці індывідуальных стралкоў.

У галіне падрыхтоўкі кулямётчыкаў мы ставім сваёй задачай падрыхтаваць кулямётныя групы дзеля стральбы на сярэднюю і звышдальнюю дыстанцыю паміж пяхотай і праз яе галовы. Між іншым яшчэ летась у гэтай галіне мы мелі досыць добрыя дасягненьні. Будзе зьвернута асаблівая ўвага на стральбу з кулямётаў па самалётах, бо ў гэтай галіне ў нас навыкаў яшчэ мала. Па лініі фізычнага выхаваньня будзе зьвернута ўвага на масавую трэніроўку ўсіх чырвонаармейцаў і начскладу.

Летняя вучоба, як і заўсёды будзе скончана малымі і вялікімі манэўрамі, у якіх прымуць удзел розныя роды войск: пяхота, артылерыя, кавалерыя, бранявыя сілы, танкі, авіяцыя і г. д.

Ільготы пераменнаму складу.

Пераменны склад тэрытарыяльных часьцей першага году службы праходзіць навучаньне ў лягерах без перапынку ў працягу трох месяцаў. У гэтым годзе ў часьцях Беларускай дывізіі пераменьнікі першага году службы нараджэньня 1905 г. будуць навучацца ў працягу 85 дзён, лічачы першым вучэбным днём 21 мая. Праоўныя даўно ўжо пераканаліся ў тым, што тэрытарыяльная сыстэма дае ім значную палёгку.

Ільготы ў галіне працы.

Рабочыя і служачыя, аднагодзікі якіх знаходзяцца ў кадравых часьцях Чырвонай арміі, перад адыходам на збор атрымліваюць двухтыднёвую адначасовую дапамогу.

Пасада на час збору захоўваецца за рабочымі і служачымі, якія прызваны для вайсковай гадрыхтоўкі.

Беспрацоўныя, якія карыстаюцца дапамогай ад сацстраху, атрымліваюць дапамогу за два тыдні ўперад, але не захоўваюць за сабою права на атрыманьне дапамогі за час збору.

Сем'і беспрацоўных, якія маюць права на атрыманьне гэтай дапамогі, карыстаюцца тымі-ж ільготамі.

Вышэйпералічаныя ільготы распаўсюджваюцца і на сэзонных рабочых і служачых з некаторымі зьменамі.

Адначасовая дапамога часовым рабочым і служачым выдаецца, калі яны працавалі ня менш 6 дзён. Прычым прапаваўшы ня больш аднаго месяца—атрымлівае за тры дні, прапаваўшы больш месяца—атрымлівае за 6 дзён.

Беспрацоўныя, занятыя на грамадзкіх працах, у прадпрыёмствах і ў працкалектывах беспрацоўных па месцу працы ільготамі не карыстаюцца, але тыя з іх, што маюць права на атрыманьне дапамогі ў парадку сацыяльнага страхаваньня, пры прыяве на вайсковую службу (чарговы прызыў, вучэбныя, паўторныя і паверачныя зборы, мабілізацыя), атрымліваюць ад страхкас дапамогу на тых-жа ўмовах, што і беспрацоўныя.

Ільготы па сельска-гаспадарчаму падатку.

Гаспадаркі, прызваных на вучэбныя зборы, карыстаюцца адтэрмінаваньнем уплаты сельска-гаспадарчага падатку ў працягу аднаго месяца пасьля звароту са збору. Яны карыстаюцца ільготамі, прадугледжанымі палажэньнямі аб сельска-гаспадарчым падатку.

Выкананьне законаў аб ільготах чырвонаармейцам в боку савецкіх і гаспадарчых арганізацый, бязумоўна, будзе спрыяць большаму ўзмацненьню Чырвонай арміі.

Надыходзіць юбілей кас ашчаднасьці.

Кампанія па правядзеньні юбілею кас ашчаднасьці шырока разгарнулася па ўсёй БССР. Скарыстоўваюцца ўсе магчымасьці для большай папулярызацыі справы ашчаднасьці: наладжваюцца сходы, праводзіцца абход прадпрыёмстваў, устаноў і г. д. Апрача таго, досыць вялікую растлумачальную працу вядуць нашы хаты-чытальні, нардамы і чырвоныя куткі.

Наладжваюцца пастаноўкі спэцыяльных п'ес-агітак; апрача таго, папулярызацыі ашчаднае справы дапамагае радыё, шляхам перадачы дакладаў, гутарак і лёзунгаў, якія маюць сувязь з надыходзячым юбілеем.

Кампанія пачалася яшчэ ў красавіку, і ўжо ёсьць павялічэньне як колькасьці ўкладчыкаў, так і ўкладаў. Зараз праводзіцца перагляд апарату кас ашчаднасьці і ўсе працаўнікі, якія не адпавядаюць патрабаваньням, звальняюцца. Ужо звольнены за нядбайнасьць і валакіту кантралёр Магілеўскай цэнтральнай касы Андрэеў і пам. кантралёра Бабруйскай касы Казак.

Зразумела, што гэтыя мерапрыёмствы прымусяць падумаць працаўнікоў кас ашчаднасьці аб тым, каб дабіцца максымальнай гібкасьці, хуткасьці і дакладнасьці.

Вышэй мы зазначылі, што кампанія разгортваецца па ўсёй БССР, але ўсё-ж ёсьць і такія райёны, дзе нічога ня робіцца. К прыкладу, загадчык Лупалаўскай касы ашчаднасьці атрымаў усе кіраўнічыя матар'ялы і прышыў да справы. За гэткія адносіны названы загадчык звольнен з працы. Мы думаем, што знойдзецца яшчэ некалькі такіх «падшываценяў», а таму мясцовым партыйным, прафсыйным і савецкім арганізацыям неабходна падштурхваць працаўнікоў кас ашчаднасьці, каб агульнымі сіламі выканаць пастаўленую партыяй і ўладай задачу па максымальным удзячненьні ўкладаў і ўкладчыкаў у касы ашчаднасьці.

ХРОНІКА.

ГУРАГАН У МЕНСКУ.

Учора каля 3 гадз. 30 хвіл. у Менску ўзьняўся страшэнны гураган.

У працягу 5 хвілін падаў праліўны дождж.

Ветравыя віхры з надзвычайнаю моцаю пранесьліся над паўднёва-заходняю часткаю Менску.

У парках, садох і сквэрах выкарчаваны дрэвы.

Значную шкоду гураган учыніў 3-й гарадзкой амбуляторыі і эвакапрыёмніку на Няміга-Ракаўскай вул.

Высокае рыштаваньне, якое было пастаўлена на пляцу хлебазаводу для пабудовы коміна, ад ветру ўпала на дом.

На Замкавай вул. № 28 у доме Сонкіна вецер сарваў усю страху, якая, падаючы, павыбівала вокны.

Страты вялікія. Людзкіх ахвяр пакуль што ня выяўлена.

Чаму не хапае хлеба?

8 мая каля менскіх хлебных крам зьявіліся вялікія чаргі. Прастаяўшы ў чарзе па 2 гадзіны, шмат хто пашоў дамоў бяз хлеба.

Учора наш супрацоўнік меў гутаркі па гэтым пытаньні з адказнымі працаўнікамі ЦРК і Акргандлю, якія паведамілі наступнае:

— Выпечка хлеба не зьмяншаецца, а, наадварот, павялічаецца. Горад забясьпечан мукою на вялікі пэрыяд часу.

— Прычыны ўчарайшай хлебнай «панікі» хаваюцца ў наступным:

Усім арганізацыям, якія выпякаюць хлеб, было запрапанавана выпякаць 50 проц. чорнага хлеба. Такім чынам, белага хлеба не хапіла, і адгэтуль паднялася «паніка». Людзі пайшлі па хлеб да саматужнікаў. Апошнія зрабілі сваю справу, распаўсюдзіўшы чутку, быццам у горадзе зусім няма хлеба.

Павялічыўся попыт. Недахват хлеба яшчэ больш стаў адчуваецца.

Другая прычына ў тым, што як ЦРК, так працкалектывы і іншыя арганізацыі поўнасьцю ня выканалі тэй выпечкі хлеба, якая меркавалася.

Трэцяя і самая галоўная прычына тая, што 8-га мая Акргандаль ня выдаў саматужнікам мукі для выпечкі хлеба. Гэта паслужыла повадам для распаўсюджваньня па гораду панічных чутак.

Небясьпекі-ж у тым, што хлеба ў горадзе няма, або ёсьць вельмі мала, ніякай ня відаць, бо хлебазавод выпечку павялічвае, і запас мукі ў горадзе вялікі.

С. Аз.

У Цэнтральнай Камісіі Дапамогі Дзецям.

Выпуск пераросткаў з Інстытуту Сацыяльнага Перавыхаваньня.

ЦК Дапамогі Дзецям адпусьціў 800 руб. на выпуск пераросткаў з Інстытуту Сацыяльнага Перавыхаваньня. Усяго будзе выпушчана 20 чал., якія будуць накіраваны на вытворчасьць.

Аб дапамозе Мсьціслаўскаму Дзіцячаму Гарадку.

Аршанскі акрыканком зьвярнуўся з хадайніцтвам у СНК БССР аб аказаньні матар'яльнай дапамогі ў суме 149.840 руб. Мсьціслаўскаму Дзіцячаму Гарадку. Улічваючы цяжкае матар'яльнае становішча Гарадка, Прэзыдыум Дапамогі Дзецям пастанавіў падтрымаць гэтае хадайніцтва перад СНК БССР.

Перапіс бяспрытульных дзяцей.

У сувязі з тым, што дэмаграфічны перапіс ня даў яскравага малюнку становішча бяспрытульнасьці ў БССР, прэзыдыум ЦК Дапамогі Дзецям пастанавіў прасіць Прэзыдыум ЦВК БССР дазволіць правесьці перапіс бяспрытульных і бездаглядных дзяцей у БССР.

БАТРАКІ—НА АДКАЗНУЮ ПРАЦУ.

Нядаўна быў праведзен выпуск Усебеларускіх батрацкіх курсаў прафактыву. Выпушчана 50 чал., з іх 9 жанчын. Курсанты пасланы на адказную працу ў райкомы і сельска-гаспадарчыя рабачкомы.

ПЕРАПАДРЫХТОЎКА ДЗІЦЯЧЫХ ДАКТАРОЎ.

15-га мая ў Менску адчыняюцца месячныя курсы для ўдасканаленьня дактароў па ахове здароўя дзяцей і падросткаў фізычнага выхаваньня. На курсы будзе прынята 18 чал.

НА БАРАЦЬБУ З СУХОТАМІ.

14-га мая ў Менску адчыняецца ўсебеларуская нарада загадчыкаў дыспансэраў для лячэньня сухотаў.

Нарада вырашыць, як найлепей наладзіць барацьбу з сухотамі. Па гэтай-жа нарадзе будзе вырашана пытаньне аб правядзеньні трохдзёньніка па барацьбе з сухотамі.

БУДЫНАК ПАД ЯСЬЛІ.

Акруговая інспэкцыя аховы здароўя заключыла дагавор на пабудову 2-хпавярховага дому па Чычэрынскай вуліцы пад дзіцячыя ясьлі. Пабудова дому будзе каштаваць 75.000 руб. і скончыцца ў бягучым сэзоне.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ЛІТОЎЦАЎ.

15-га мая склікаецца ўсебеларуская нарада камуністаў-літоўцаў, працуючых сярод літоўскага насельніцтва. На гэтай нарадзе будзе заслухана справаздача Літбюро ЦК КП(б)Б, аб працы сярод літоўскага насельніцтва і інш.

ЗООЛЁГІЧНАЯ ВЫСТАЎКА.

8-га мая ў Менск прывезены экспанаты зоолёгічнай выстаўкі, якая будзе функцыянаваць у памяшканьні пырку. На выстаўцы будзе каля 150 розных зьвяроў і шмат разнастайных птушак.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ.

Баскетбол у школе.

Скончыўся розыгрыш вясеньняга першынства школьных каманд па баскетболу. На першае месца выйшла каманда школы Зах. чыгункі, на другое—каманда піанэркамуны і на трэцяе—каманда школы № 3.

Розыгрыш цягнуўся каля 3 тыдняў і вельмі зацікавіў школьныя фізкультурныя гурткі. Прымала ўдзел каля 12 каманд.

Афіцыйнае адчыненьне летняга сэзону.

У суботу, 12 мая, адбудзецца адчыненьне спортпляцоўкі „Прафінтэрн“, а разам з гэтым і афіцыйнае адчыненьне летняга спартыўнага сэзону. На адчыненьні адбудуцца спаборніцтвы па лёгкай атлётыцы, баскетбольны матч і футбольны матч. Паміж камандамі «Дынамо» і № дывізіі. Пачатак а 5 гадзіне.

Школьныя спаборніцтвы па лёгкай атлётыцы.

У нядзелю, 13 мая, распачнуцца школьныя спаборніцтвы па лёгкай атлётыцы (бег на 60 мэтраў, скачкі з разьбегу ў вышыню і кіданьне мяча).

Прымаюць удзел амаль што ўсе школы г. Менску.

Тэнісны спорт.

Тэнісны спорт ужо ў мінулым годзе зацікавіў і прыцягнуў шмат аматараў. Зараз тэнісны сэзон распачаўся на пляцоўках саду „Прафінтэрн“, дзе з'арганізавана тэнісная сэкцыя. У сэкцыі будзе праходзіць вывучэньне гетай гульні новых сяброў.

Запіс у сэкцыю прымаецца на пляцоўцы ў т. т. Рывкіна і Аніськевіча.

ЛЕКАВЫЯ ГРАЗІ НА БЕЛАРУСІ.

Атрыманы неправераныя весткі, што каля в. Гдэнь, Камарынскага р., Гомельскай акругі знаходзіцца балота, грязь з якога вылечвае раматус ды інш. хваробы.

Зараз вядзецца дасьледваньне лекавай каштоўнасьці гразі з гэтага балота.

ВОДГУКІ НА КАРЭСПАНДЭНЦЫ

У адказ на заметку «Веснавыя клопаты» зьмешчаную ў 91 нумары «С. Б.» ад 19 красав. г. г. Магілеўскае акруговае праўленьне сэкцыі працаўнікоў асьветы паведамляе, што памянёныя там факты не адпавядаюць сапраўднасьці.

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК.

(НА 10 МАЯ 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз.—прад. 4—65,5, куп. 4—63,5.

Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—01,5, куп. 4—99,5.

Абл. 2 сял. паз. куп. 5.

Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—05, куп. 5—03.

Абл. 10-проц. паз. 1927 г.—прад. 25—22, куп. 25—12.

Абл. дзярж. паз. 1926 г.—прад. 120—75, куп. 118—75.

Абл. 12-проц. дзярж. паз.—прад. 105—34, куп. 105—29.

Абл. 6-пр. паз. індустр. — прад. 24—66,5, куп. 24—56,5.

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня у 8 гадз. вечара сход бацькоў дзяцей, падаўшых заявы аб залічэньні на дзіцячую пляцоўку.

— У пятніцу, 11 мая,— Пастаноўка кал-ву расейскай драмы пры ўдзеле артыстаў Маскоўскіх тэатраў «Медвежья свадьба» драма ў 8 карцінах—Луначарскага. Пачатак а 9 гадз. увеч.

— У суботу, 12 мая, пастаноўка Ленінградзкага перасов. тэатру імя Гайдэбурава і Скарскай «Ня ўсё кату масьленіца» Астроўскага. Пачатак а 9 г. увечары. Кошт білетам ад 30 да 80 кап.

— У панядзелак, 14 мая, постаноўка Ленінградзкага перасов. тэатру імя Гайдэбурава і Скарскай „Волчья ночь».—Пачатак а 9 г. Кошт білетаў ад 30 да 80 кап.

Сёньня а 8 гадзіне ўвечары адбудзецца лекцыя т. Рывеса для настаўніцтва гор. Менску на тэму: «МЕРЫ ПЭДАГАГІЧНАГА ЎПЛЫВУ».

ПЭДГАБІНЭТ.

У пятніцу, 11 мая, а 7 гадз. вечара праф. БДУ ДЫДЫРКА прачытае даклад на тэму: „Асновы праэкцыйнай геомэтрыі“. Прысутнасьць членаў фізыка-матэматычнага гуртка і выкладчыкаў г. Менску абавязкова. Уваход вольны.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

КІНО.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».	Грандыёзны мастацкі баявік. „ЗЯМЛЯ У ПАЛОНЕ“. Каса адчынена з 5 гадз.
КІНО «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА».	З аўторка 8 мая ГРАНДЫЁЗНАЯ ПРАГРАМА Бліскучая камэдыя „ВАЯЎНІЧЫЯ ШПАКІ“ у 6 частк. ЗВЫШ ПРАГРАМЫ: гастролі папулярнага дуэта В. С. РАЙСКАЙ І М. А. КАМЕНСКАЙ. Выступленьне артыстаў Маскоўск. Музін-Холла, ТЫАНА, ІВІНГ І ТЭМІС. і хроніка Белдзяржкіно.
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».	СЁНЬНЯ НОВАЯ ПРАГРАМА! Толькі 4 дні (10, 11, 12 і 13 мая) замежны мастацкі фільм „СЯМЕЙНАЕ ШЧАСЬЦЕ“ ў 4 частк. Звыш праграмы—гастролі актора Рыгора Красавіна. Пачатак сэансаў а 7 з палов. гадз. Каса адчынена з 3 г.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	ГАРЫ ПІЛЬ у грандыёзным фільме „Чалавек бяз нэрваў“. У 7 частках.

ДАВОДЗІЦЦА ДА ВЕДАМА, ШТО АРЦЕЛЬ ІНВАЛІДАЎ № 20 „УЛАСНАЯ ПРАЦА“

ЛІКВІДУЕЦЦА.

Усе прэтэнзіі на працягу 2-х тыдняў накіроўваць у ліквідкамісію па адрасу: Менск, Тарасаўская вул., № 9-а. ЛІКВІДКАМІСІЯ.

22 мая г. г. а 10-й гадз. раніцы ў Брацькавіцкім сельсавеце, Касьпюковіцкага р., Магілеўск. акр., будзе слухацца справа аб скасаваньні шлюбу гр-кі ПЛІСАВАЙ Ганны Сільвестравай з гр-нам ПЛІСАВЫМ Міхасём Ерамеевым, які знаходзіцца невядома дзе.

Менскі Загс выклікае гр-на СІВЕРСА Мікалая Мікалаевага па справе скасаваньня шлюбу з гр-кай СІВЕРС Галінай.

— Кандыт. білет № 17142 Пятровіча С. Ф.—выд. Барысаўск. Райвыканкомам КПБ.
— Чырвонаарм. кніжка Ефімава Т.Н., нараджэ. 1904.
— Мэтрычн. выпіс Жуковіча І.—выд. Барысаўскім Загсам.
— Пашпарт Русака А. Г.—выд. Зембінскім РВК.
— Конская карт. Дабрыцкага А. І.—выд. Зембінскім РВК.
— Лекавая кніжка Равічбаха—выд. Бар. страхкасай.
— Асабовая кніжка Толсьціка А.—выд. Зембінскім РБК.
— Асабовая карт. № 8 Чэрняўскага В. Ф.
— Асабовая кніжка Шафрына С. А.—выд. Барысаўск. РВК.
— Конская карт. № 620 Есіневіча Д. К.
— Каапэрац. кніжка Дамброўскага К. І.—выд. Барысаўск. ЦРК.
— Конская карт. Чарнуха С.—выд Барысаўскім РВК.
— Конская карт. Ганца Д.—выд. Быстчанскім с.-саветам.
— Лекавая кніжка Пэўзнера Е. Г.—выд. Барысаўск. страхкасай.
— Сяброўская кніжка саюза працаўн. зямлі і лесу за № 20091 і лекавая кніжка. выд. Барысаўскай страхкасай на імя Багданава І.
— Сяброўскі білет № 10663 Батрачэнка І. А. выд. Ухвальскім аддз. саюзу с.-г. рабочых.
— Асабовае пасьведчаньне Гольдзіна Х., выд. Барысаўскім ваенкаматам.
— Сяброўскі білет Марціякевіча Р. В., выд. Барысаўск. мясцкомам чыгункі № 4.
— Сяброўскі білет № 2567 Гарчэнка А. П., выд. Барысаўскім саюзам харчавікоў.
— Каапэрац. кніжка № 1747 Айзендорфа Т. Ц., выд. Барысаўск. ЦРК.
— Пасьведчаньне аб назначэньні ў перамены склад нарадж. 1905 г. выд. Барысаўск. ваенкаматам, на імя Ершашкевіч І. А.
— Каапэрац. кніжка № 2436 Паўлаўца П. Г., выд. Барысаўскім ЦРК.
— Часовае пасьведчаньне № 1128 Ярошь І., выд. Барысаўск. акр. вайск. каміс
— Каапэрац. кніжка Салаўёва П. П., выд. Барысаўск. ЦРК.
— Вучотна-конская карт. Ажара А. выд. Чэрвенск. вучотнай вайсков. каміс. кв. 485.
— Сяброўская кніжка № 65 Розмана, выд. Лепельск. спажыв. т-вам.
— Вучотна-конская карт. Ганчарыка С., выд. Чэрвенск. вайсков. сталом, кв. 549.
— Пашпарт Сыркіна Б. В., выд. Барысаўскай міліц.
— Сяброўская кніжка № 940 Крыцкага П., выд Лепельск. спажыв. т-вам,
— Сяброўск. кніжка № 6-15144 Маскаленка, выд. Барысаўск. саюз. будаўнікоў.
— Сяброўск. кніжка № 22 Сманцара В. А., выд. Лепельск. спаж. т-вам.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Конская кніжка № 86 Сідорскага М., выд. Каралінск. РВК, Мазырск. акр., кв. 544.
— Конская карт. № 6263 Сарокіна Р., выд. Каралінскім РВК, кв. 545.
— Конская кніжка № 379 Казла Г., выд Скараўнянскім РВК, Мазырск. акр., кв. 546.
— Паявая кніжка № 1476 Калтовіча Р. выд. Вайнілаўск. узаемадапамогі, кв. 547.
— Пашпарт № 2403 і асабовае пасьведчаньне, выд. у 1926 г. на імя Таўстога А., кв. 548.
— Конская кніжка № 129 Мурачкоўскага А.. выд. Грэскім РВК, кв. 542.

Да ўвагі райвыканкомаў і сельсаветаў БССР.

22-га мая 1928 году спаўняецца ПЯЦІГОДЗЬДЗЕ існаваньня на абшарах Беларусі савецкіх працоўных ашчадных кас.

Юбілей ашчадных кас павінен быць скарыстан для шырокай папулярызацыі іх сярод насельніцтва.

У пэрыяд-жа з 15-га да 22-га мая г. г. абвяшчаецца

ТЫДЗЕНЬ масавага ўступленьня працоўных укладчыкамі АШЧАДНЫХ КАС.

У працягу гэтага тыдню ў адзнаку юбілею будзе праводзіцца:

ВЫДАЧА АШЧАДНЫХ КНІЖАК СА ЎЗНОСАМІ Ў ІХ ЗА КОШТ АШЧАДКАС

усім асобам, якія будуць рэгістравацца у органах Загс'у як у гарадох, так і сельскіх мясцовасьцях па ўсёй БССР свой шлюб у дні—17, 18 і 19 мая,

а таксама бацькам на імя навароджаных пры рэгістрацыі радзін у дні—20, 21 і 22 мая.

ДА ВЕДАМА ЎСІХ РАЙВЫКАНКОМАЎ І СЕЛЬСАВЕТАЎ:

Інструкцыі па гэтым пытаньні і матар'ялы, якія неабходны для выдачы ў паказаных выпадках ашчадных кніжак—павінны даставіць райвыканкомам і сельсаветам райённыя паштовыя ашчадныя касы, якім гэтыя матар'ялы ўжо разасланы.

Галоўная Каса БССР зьвяртаецца з просьбай да ўсіх Райённых Выканаўчых Камітэтаў і сельсаветаў прыняць усе меры да таго, каб забясьпечыць правядзеньне намечанага мерапрыёмства па выдачы ашчадных кніжак. Гэта мерапрыёмства будзе мець вялікае значэньне для прасоўваньня ідэй ашчадкас у шырокія масы сялянства.

ГАЛОЎНАЯ АШЧАДНАЯ КАСА БССР.

Галоўлітбел 302. 1-я Дзяржаўная друкарня.